

Beszámoló

A közoktatási törvény 85.§ (4) bekezdése előírja, hogy a közoktatási feladatok megszervezéséhez szükséges intézkedési tervet kell készíteni. A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a többcélú kistérségi társulás intézkedési terve kiválthatja az egyes helyi önkormányzatok intézkedési terve készítésnek kötelezettségét. Az Encsi Többcélú Kistérségi Társulás **közoktatási és esélyegyenlőségi intézkedési terve** úgy készült, hogy az valamennyi önkormányzatra vonatkozóan tartalmazza mindazt, amit az önkormányzati intézkedési tervnek tartalmaznia kell. A törvényi kötelezettségének tesz eleget a Társulási Tanács azzal, hogy az intézkedési terve végrehajtását két évente értékeli, és szükség szerint felülvizsgálja.

1. Demográfia:

2008. A kistérségre az elöregedés nem jellemző, hiszen a 60 év fölöttiek 4362 fő, az összlakosság 17,6%-át, az óvodás és iskoláskorúak 5776 fővel 23,31%-át alkotják. (24 775)

2010. A legutóbbi statisztikai adatokból azt állapíthatjuk meg, hogy az állandó népességszám **kismértékű csökkenést mutat, de a közoktatás szempontjából vizsgálva a korcsoportonkénti eloszlást, a fiatalabbak száma növekszik. A 60 év fölöttiek száma 4272 fő, a 3-18 évesek száma 5818 fő.(24 685) Encs 6773 volt, most 6740 fő.**

2. A települések szerkezete, szociális és közlekedési viszonyai, valamint a gazdasági, infrastrukturális és társadalmi helyzetében lényeges változás nem következett be. A települések közül 14-en (Fáj, Fulókércs, Litka, Gagyapáti, Gibárt, Hernádbúd, Hernádszentandrás, Méra, Krasznokvajda, Büttös, Kány, Percse, Pere és Szemere) válaszoltak a megadott határidőig vissza az anyaggal kapcsolatosan.

3. Óvodai feladatellátás intézményi és szervezeti kereteiben a kistérségben továbbra is az intézményfenntartói társulás a legjellemzőbb, Méra és Fulókércs tartja fenn önállóan az óvodáját. A 2009/2010. nevelési év októberi statisztikai adatszolgáltatás idejében 1000 gyermek vett részt óvodai nevelésben; ez 39 fővel kevesebb, mint a tervezési időszak elején.

Encsen mindössze 9 fővel, a tagintézményekben 7 fővel van kevesebb gyermek.

A gyermeklétszám csökkenés azonban nem eredményezett csoportlétszám csökkenést, hanem az egy csoportra jutó gyermekek száma lett kevesebb; de még így is mindenhol (kivéve

Krasznokvjdát) átlag feletti létszámmal működnek. A kistérségben továbbra is 44 csoportban folyik a nevelőmunka.

A telephelyenkénti **kihasználtságot** vizsgálva megállapítható, hogy az Alapító Okiratban meghatározott maximális létszámhoz viszonyítva a 80%-át Gibárton, Fancsalban, Hernádszentandrásan és Krasznokvjdán nem tudják teljesíteni. Férőhely hiánya miatt csak Baktakéken utasítottak el gyermekeket; de a csoportbővítésre náluk is hamarosan sor kerül.

Megállapítható, hogy a kistérségben a fenntartók eleget tettek azon kötelezettségüknek, mely szerint minden gyermek számára biztosítottá vált az óvodai nevelés.

A **nevelési programok változásait nagyrészt** az óvodai IPR-be való bekapcsolódás, illetve a kompetencia alapú programok bevezetése tette indokolttá.

A tervezési időszak elején 8 óvoda vett részt a fejlesztő programban, mára azonban szinte mindenki (Encset kivéve) pályázott a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek programjának a működtetéséhez nyújtott támogatásra. **Encsen a kompetencia alapú nevelést vezették be.**

Egyéb tevékenységeket 10 óvodában biztosítanak a kicsiknek, többségében a hitoktatást; a **Társulási Tanács döntése értelmében ingyenesen biztosított az óvodások számára is 1-1 csoportban az úszásoktatás.** Az **óvodai nevelési programok felülvizsgálatát** a jogszabály kötelezővé tette, ezért rövid időn belül meg kell vizsgálni, hogy minden intézmény eleget tette ennek a kötelezettségnek.

A kistérségben összesen 83 óvodapedagógust, 44 dajkát és 20 más munkakörben lévő közalkalmazottat **foglalkoztatnak.** Csenyétén és Krasznokvjdán nem biztosított minden csoporthoz a nevelőmunkát közvetlenül segítő dajka. Az elmúlt időszakban 30 fő vett részt különböző **képzéseken**, de többen nem jelölték meg, hogy milyen ismeretekkel bővítették a módszertani kultúrájukat. Hatékony együttnevelési ismereteit 6 fő bővítette, kooperatív technikákkal 4 fő ismerkedett meg.

A más településről bejáró pedagógus száma 36 fő lett, kettővel csökkent 2008-hoz képest; a megtett leghosszabb kilométer távolság továbbra is a 38 km.

Encsen, Gibárton és Fancsalban nem valósult meg a 2008-2010-es időszakban fejlesztés. Összességében megállapítható, hogy a fenntartók önerőből nem lennének képesek **fejlesztéseket** kivitelezni, minden esetben pályázatok segítségével valósultak meg. Fontos kiemelni, hogy a legtöbb esetben az IPR, TÁMOP, ÉMOP keretében nyújtott anyagi források tették ezeket lehetővé. A Demján Sándor Alapítvány kistérségünk gyermekeit és óvodáit is támogatja, így több helyen az ő támogatásával történtek meg a fejlesztések.

A 44 csoportban lévő gyermekek neveléséhez **41 normál méretű, 4 szükség és 4,5 fejlesztő szoba áll rendelkezésükre**. A teremben történő mozgásigény kielégítésére csak 7 helyen (Csenyéte, Encs, Abaújdevecser, Abaújkér, Méra, Novajdrány, Szalaszend) van **tornaterem/tornaszoba**; 2010. szeptemberétől már Hernádvécsén is.

Legalább egy számítógéppel minden óvoda rendelkezik, azonban Abaújdevecserben, Fügödön, Fulókércsen, Krasznokvajdán, Novajdrányban és Perén az **Internet nem érhető el**. Továbbra is az **udvari játékok hiányát**, illetve a meglévők nem az EU-s szabványnak történő megfelelést jelölték.

A **kistérségi TIOP 1.2.5.** (135 millió forint értékű eszközbeszerzés) pályázat keretén belül minden óvoda részesül különböző fejlesztő eszközökből és informatikai eszközökből, ezzel is segítve a nevelőmunka hatékonyságát.

Megállapítható, hogy az **SNI** gyermekek száma csökkent, de a **BTM** küzdőké nem. Encsen, Abaújdevecserben, Gibárton is fogadtak és neveltek SNI-s gyermekeket.

Fontos az adatszolgáltatás pontatlanságának megszüntetése.

A **cigány kisebbségi nevelést** Gibárton, Fancsalban és Perén továbbra se építették be a nevelőmunkába; 17 óvodai telephelyen azonban magyar nyelven folyik a cigány kulturális nevelés. Az összes óvodához viszonyítva a **gyermekek több mint a fele (58,5%) részesül** kisebbségi nevelésben -majdnem 5%-kal nőtt 2008-hoz képest-, azonban Csenyétén, Hernádvécsén, Krasznokvajdán és Szemerén 100%-os a részvételük.

Az óvodás gyermekek száma csökkent, de a **bejáróké kicsit növekedett**; a szervezett buszos utaztatásban részt vevők arányában a változás nem szignifikáns.

A kistérség 9 óvodájába nincs más településről bejáró; a 11 hely közül legtöbb gyermeket most Encs (36), Baktakék (35) és Szemere (30) fogadott.

Az önkormányzati buszok mellett a kistérségi busszal is szállítanak óvodásokat is, illetve több helyre továbbra is a szülők viszik el gyermekeiket.

4. Általános iskolai feladatellátást megvizsgálva az elmúlt két év során az **encsi intézmények összevonása** következtében csökkent az önálló OM azonosítóval rendelkező intézmények száma így jelenleg 10 intézmény működik 15 településen.

Az encsi Zrínyi Ilona iskolának két tagintézménye van, **öt feladatellátási helyen** folyik a nevelés-oktatás, melyből egy a társult településen **Csobádon**, egy a **fügödi városrészen**, **három pedig a városban található**. A **fügödi tagintézmény a 2010/2011-es tanévtől 1-6 évfolyammal működik tovább**.

A baktakéki, novajdrányi, szalaszendi és szemerei iskoláknak van 1-1 tagintézménye. Méra továbbra is önállóan tartja fenn iskoláját, a többi intézmény fenntartója intézményfenntartó társulás.

Osztályösszevonások: A tanulólétszám csökkenése miatt a krasznokvajdai iskola alsó tagozatán összevont osztályok szervezésére került sor, hiszen csak így tudtak az elvart átlagléttség feltételeknek megfelelni.

A hernádvécsei és a szalaszendi szegregált SNI csoportok megszűntek, így már csak két intézményben –Encsen, Csenyétén– van ilyen csoport.

A csoportok száma alsó tagozaton már a 2009/2010-es tanévben **73-ra csökkent**, a krasznokvajdai és szemerei intézmény csak osztályösszevonással tudta biztosítani a törvény szerinti átlagléttség 75%-os létszámfeltételt.

A csoportok számának csökkenése az átlagléttség növekedését eredményezte. Kistérségi szinten 2 fővel lett magasabb az átlagléttség a tervezettől. Ennek másik oka, hogy a csoportszervezésnél két főként figyelembe vehető beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő gyermekek száma jelentősen növekedett az elmúlt két évben.

A felső tagozatban a csoportok száma (71) ténylegesen több lett, mint amit becsültek (67) az intézmények, így néhány esetben jóval a becsült átlag alatti osztálylétszámok lettek a 2009/2010-es tanévben. Kistérségi szinten azonban közelít az átlag a becsült létszámhoz. A két főként figyelembe vehető BTM-es gyermekek száma a felső tagozatban is emelkedést mutat.

Amennyiben a számított létszámot (SNI, BTM két-három főként figyelembe vehető létszám) vesszük figyelembe, akkor 6 intézmény –Csenyéte, **Encs Zrínyi, Encs Zrínyi Fügödi Tagiskolája**, Forró, Hernádvécse, Ináncs– kihasználtsága **haladja meg a 100%-ot. A legnagyobb mértékben a Fügödi Tagiskolában, ahol ez 148,33%. A legalacsonyabb kihasználtságú intézmény a Csobádi Tagintézmény (54,35%)**

A tényleges létszámokkal vizsgálva a Fügödi Tagiskolában 115%-os, a hernádvécsei intézményben 100%-os a kihasználtság.

A kompetencia fejlesztés területeivel bővült az ináncsi és a hernádvécsei intézmény, valamint névváltozás és a kéttannyelvű oktatás megszüntetése miatt változott az encsi intézmény **pedagógiai programja**. A Zrínyi Ilona Általános Iskola és AMI kivételével valamennyi általános iskola bevezette az IPR-t. Az intézmények fontosnak tartják a **nyelvi képzést**, melyet az is bizonyít, hogy szinte minden iskola tart nyelvi szakköröket, felzárkóztatót a tanulók részére.

Széleskörű tanórán kívüli tevékenységek biztosítják a tehetséggondozást, felzárkóztatást egyaránt. A tanórán kívüli foglalkozásokon részt vevők száma jelentős, intézmények általában 10-15 tanuló részvétele esetén már indítják a szakköröket.

Felmenő rendszerű versenyek, diáksport kistérségi szervezése kiemelkedő. Sajnos tovább szűkülnek a pályázati lehetőségek ennek a feladatnak az ellátására, hiszen a szakmai szolgáltatási feladatokra már évek óta **normatíva nincs**, a következő évtől pedig a Közalapítvány pályázatai is megszűnnek. Egyedüli forrás a Társulási Tanács által erre a feladatra biztosított pénzösszeg.

Az alacsony finanszírozás következtében a **csoportok száma csökkent a napközi, tanulószoba és az iskolaotthon ellátási forma tekintetében**. A Fáji Tagiskola kivételével mindenütt megszervezésre kerül a másnapra történő felkészítést biztosító valamelyik ellátás.

Iskolaotthonos oktatás továbbra is a baktakéki, forrói és hernádvécsei intézményben működik, Baktakéken 1-4 évfolyamos, Forróon és Hernádvécseán az 1-2. évfolyamos tanulók vesznek részt benne.

A **magasabb vezető beosztású pedagógusok száma 1 fővel csökkent** az encsi intézmények összevonása következtében, a beosztott pedagógusok száma 5 fővel csökkent; a többi munkakörben létszámnövekedés volt.

A kistérség iskolái közül az encsi székhely intézményben és tagintézményeiben, valamint a Fáji Tagintézményben **100%-os a szakos ellátottság**. A legnagyobb hiány ének, rajz, kémia, fizika és technika szakosból van. Az akkreditált **továbbképzések** közül továbbra is a hatékony, eredményes nevelés-oktatást segítő módszertani képzések –kooperatív tanulás, kompetenciafejlesztés, nem szakrendszerű oktatás, projekt pedagógia– szerepeltek jelentős számban.

Az eltelt két évben az iskolák közül a **hernádvécsei és az ináncsi általános iskolák teljes körű felújítása megtörtént**, a kor követelményeinek megfelelő iskolaépület, belső berendezés és eszközfelszereltség áll a nevelők és tanulók rendelkezésére, teljes körű akadálymentesítés megvalósult.

A felújítások következtében a **szükségteremek száma 20-al csökkent**, négy intézményben még 7 szükségteremben folyik az oktatás. Jelentős változás következett be a **fejlesztő szobák** kialakításában, hiszen míg 2008-ban csak két intézményben volt, addig jelenleg már 10 ilyen helyiség áll rendelkezésre hét intézményben. **Eszközellátottság területén** is jelentős javulás történt az elmúlt két évben, köszönhető az IPR, TÁMOP, ÉMOP pályázatoknak, a Demján Alapítványnak, valamint további javulást fog eredményezni a kistérségi TIOP 1.2.5. pályázat.

Kettővel emelkedett a számítástechnika termék száma is, illetve a számítógépek számai is növekedett 77 db-al, a számítógépek 87%-hoz Internet elérhetőség is kapcsolódik. Valamennyi tanuló egyenlő mértékben jut hozzá szolgáltatásokhoz az iskolákban, hátrányos megkülönböztetés nem éri a tanulókat, azonban **továbbra is megoldásra vár a függő településrészen lévő tagiskola körülményeinek javítása.**

Hat intézményben növekedett ugyan az **SNI tanulók aránya**, azonban kistérségi szinten 1,16%-os csökkenés tapasztalható, így nem sokkal magasabb az SNI arány az 5%-tól.

Két intézményben Hernádvécsén és Szalaszenden megszűnt a szegregált oktatás, így **jelenleg már csak két intézményben Csenyétén és Encsen két-két csoportban folyik ilyen típusú oktatás.**

Folyamatosan növekszik azonban a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő gyermekek száma. Kistérségi szinten ez 215 fő, amely az általános iskolások létszámának 6,83%-át jelenti.

A cigány **kisebbségi nevelést-oktatást** folytató intézmények száma nem változott, az **ináncsi és a garadnai iskolákban továbbra sincs** nemzeti etnikai kisebbségi nevelés-oktatás. Hét intézményben a tanulók 100%-a vesz részt ebben a nevelési-oktatási formában.

Egyre magasabb azoknak a tanulóknak a száma, akik nem a társuláson belüli intézményt választják, **folyamatosan növekszik az encsi iskolába a társuláson kívülről bejáró tanulók száma** ez az intézménybe bejáró tanulóknak a 67,25%-a. A baktakéki iskola kivételével mindenütt vannak társuláson kívülről érkező gyermekek, számuk azonban nem haladja meg a 10 főt.

5. A szakszolgálati feladatellátás intézményi háttérében változtatás nem történt és nem is tervez a kistérség. Lehetőség szerint minden gyermeket a saját lakóhelyén, intézményében igyekeznek a szakemberek ellátni, csak azokban az esetekben kell a tanulóknak utazni, ha a speciális szakszerű ellátás azt igényli.

Az intézmény az alábbi feladatokat látja el:

- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés,
- fejlesztő felkészítés,
- konduktív pedagógiai ellátás.
- iskolapszichológia

A 2009/2010-es tanévtől az iskolapszichológiai ellátásra is lehetőség nyílt, pályázati forrás segítségével, 10 iskolában összesen 250 tanuló részesült ellátásban.

Személyi feltételekben bekövetkezett változás:

- 2 fő gyógypedagógus
- 2 fő pszichológus (iskolapszichológiai feladatok ellátására) került felvételre.
- 1 fő logopédus

Tárgyi feltételekben bekövetkezett változás:

A fejlesztő eszközök területén pályázati forrásokból az ETKT által benyújtott TIOP 1.2.5. és az iskolapszichológiai feladatok ellátásához kapcsolódóan bővül mennyiségileg és minőségileg is a készletük. Speciális gyermek és felnőtt tesztek, szakkönyvek, értelmi, érzékelés és mozgásfejlesztést segítő eszközök kerülnek beszerzésre.

A gyógy-testnevelés továbbra is a Területi Egészségügyi Központ szervezésében történik, meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a kistérség átvegye e a feladatellátást.

6. A szakmai szolgáltatás anyagi feltételeit a kistérségi Társulási Tanács biztosítja, melynek segítségével szakmai munkaközösségek, konferenciák, szakmai napok, versenyek, seregszemlék, továbbképzések valósulnak meg. A kialakult rendszer a visszajelzések alapján jól működik, a továbbiakban is szeretnénk ezeket a tevékenységeket folytatni.

Szaktárgyi és tematikus **munkaközösségek** működnek (14 db), amelyek éves szinten 3-4 foglalkozást tartanak, ennek során is megvalósul a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése, és az intézményközi kapcsolatok erősödnek.

A **szakmai napokon, konferenciákon** különböző témákban országosan elismert szakemberek tartanak előadásokat, ahol lehetőség nyílik az egyedi problémák megvitatására is.

A felmenő rendszerű **versenyek** megszervezése mellett a kistérségi versenyekre továbbra is igényt tartanak az intézmények, ahol a tehetséges és a közepes képességű gyermekek/tanulók számára is biztosítjuk a megmérettetés lehetőségét.

A **továbbképzéseket** a felmerülő igények alapján igyekszünk a kistérségben megszervezni, a költségek fedezésére a pályázati lehetőségeket kihasználni. Mivel a kistérségben növekszik a BTM-es és a HHH gyermekek/tanulók száma, így egyre többen igénylik a speciális, egyéni fejlesztést; ez indokolta, hogy gyógypedagógusok képzésére kerüljön sor.

A leghátrányosabb helyzetű kistérségeknek kiírt **TÁMOP 3.3.7.** pályázat teszi lehetővé, hogy kihelyezett konzultációs helyszíneként gyógypedagógiai képzés valósuljon meg a kistérségben; 14 fő szerezhethet másoddiplomát ezen a szakterületen. A pályázat keretében logopédus és pszichológusképzésre is sor kerülhet, valamint több korosztályt érintő konfliktuskezelő tréningek szervezésére nyílik lehetőség.

7. A kistérség önkormányzatai önálló közoktatási szakembert nem alkalmaznak (kivéve Encs városa), így a kistérségi közoktatási szakreferens látja el mind a 36 település vonatkozásában ezt a feladatot.

A közoktatás területén a folyamatos jogszabályi változások továbbra is indokolják a **tanügyigazgatási tevékenység kistérségi ellátását**. A kialakult jó hagyományoknak megfelelően továbbra is fontos a jogszabály értelmezések érdekében a fenntartói és intézményvezetői közös értekezletek megszervezése. A szakreferensek segítik a fenntartók irányítói tevékenységét, koordinálják a szakmai és szakszolgálati területeket; közreműködnek a kistérségi normatíva igénylésében.

A fejlesztési tervben kitűzött célokat és feladatokat a jövőben is ebben a formában kívánja a kistérség ellátni.

8. Az encsi Kazinczy és Petőfi általános iskolák összevonása következtében egy alapfokú **művészetoktatási intézmény** lett a kistérségben. Nem folyik kihelyezett tagozaton sem művészeti képzés a forrói, ináncsi, hernádvécsei iskolákban és a csenyétei, csobádi, fűgödi tagiskolákban. Szakköri formában az ináncsi iskolában gitár és néptánc, a hernádvécsei iskolában furulyaoktatás helyettesíti ezt a tevékenységet.

9. A kistérségi munkaerő-gazdálkodási rendszer kidolgozására nem került sor, de vannak olyan intézmények (Szalaszend-Szemere) akik között már az áttanítás megvalósult kistérségi koordináció nélkül. Intézményen belül (Baktakék-Csenyéte; Szemere-Fáj) a székhely és tagintézmények között a szakos ellátottság érdekében áttanítás történik.

A két év alatt változás nem történt, a **helyettesítést** intézményen belül oldják meg, tartós távollét esetén pedig a munkaügyi központon keresztül az állás nélküli pedagógusokat foglalkoztatják határozott időre.

10. Továbbra sem megoldott az általános iskola 8 évfolyamát el nem végzett 16 éves tanulók felnőttoktatás keretében történő képzése, amely megyei önkormányzati feladat, de a fenntartásukban csak három intézményben van lehetőség ezeknek a tanulóknak az oktatására.

11. Tovább bővült az iskolabusszal utaztatott gyermekek száma, hiszen a kistérség új iskolabusszal bővült, így már **mind az 5 mikrotérség rendelkezik busszal**.

Elsősorban az iskolatársulások területéről a tanulókat iskolabusz szállítja a kötelező felvételt biztosító intézménybe.

A bejáró tanulók 76,38%-a iskolabusszal jut el az iskolába, az óvodás gyermekek esetében ez 72,39%-ot jelent. Azok a gyermekek, akiket szülei a szabad iskolaválasztás miatt más intézménybe íratnak, azokat vagy a szülők egyéni megoldással, vagy menetrendszerinti VOLÁN járáttal viszik a választott intézménybe.

12. Innováció IPR, Tehetségpont, Referencia Intézmény

Jelenleg az encsi intézmény és tagintézményei kivételével valamennyi intézményben, tagintézményben folytatnak IPR-s felkészítést a HHH gyermekek részére.

Az encsi óvoda a kompetencia alapú nevelés területen kíván referencia intézménnyé válni.

13. Közoktatási esélyegyenlőség

A két év alatt sokat javult az önkormányzatok és intézmények nyilvántartása a HH és HHH tanulókra vonatkozóan. A fenntartó és az intézmények közötti információszolgáltatás a HH és HHH gyermekek/tanulók nyilvántartása tekintetében továbbra is fontos feladat. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 132.§-ának (6) bekezdése alapján vizsgálni kell, hogy

- biztosított-e a településeken 2008. szeptember 1-jétől minden halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek három éves kortól történő nevelése.
- biztosított-e 2011. augusztus 31-éig valamennyi óvodai neveléssel összefüggő szülői igény teljesítéséhez szükséges feltétel.

Az **óvodai adatokból** azonban megállapítható, hogy mind a hátrányos helyzetűek, mind pedig a halmozottan hátrányos helyzetű óvodások száma **növekedett**; a HH 4,18%-kal, a HHH pedig 10,98%-kal.(2008. HH 717 fő, HHH 455 fő; 2010. 747 fő, HHH 505 fő)

A 2009/2010-es nevelési év adatai szerint a 2008-as évhez képest a kistérségben kevesebb gyermek jár óvodába, de közülük majdnem 75%-uk a HH, illetve a HHH elérte az 50%-ot.

A kistérségben **nincs olyan óvoda, ahol ne lenne hátrányos helyzetű gyermek, sajnos mindenhol meghaladja a 40%-ot; egyedül Gibárton nincs halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. Abaújkér, Encs és Abaújdevecser telephelyek kivételével a 25%-ot mindenhol meghaladja az arányuk.**

Encsen és Fügödön a HHH gyermekek csoportonkénti aránykülönbsége meghaladja a 25%-ot, Ináncson pedig pontosan 25%. Az encsi központi óvodában a HH gyermekek aránya elérte a 40%-ot, a HHH azonban 14,07% lett, tehát minimálisan csökkent. Abaújdevecserben 80% fölött van a HH aránya, és kicsivel 20% fölött a HHH. Fügödön majdnem 100% a HH aránya, és elérte a 70%-ot a HHH aránya.

Az **iskolai adatokból** megállapítható, hogy (2008. HH 1925 fő, HHH 1308 fő; 2010. 2255 fő, HHH 1430 fő) kistérségi szinten a HH arány közel 10%-os **növekedést**, a HHH arány 4%-os növekedést mutat.

Két tagintézményben – Csenyété és Fügöd– minden tanuló halmozottan hátrányos helyzetű. Csak egy olyan intézmény van –garadnai tagintézmény–, ahol a HH arány 40% alatti, és egy olyan intézmény –csobádi tagintézmény–, ahol a két év alatt a HHH arány majdnem háromszorosára nőtt.

A **szegregált csoportot** működtető négy intézmény **száma kettőre csökkent**, jelenleg az encsi Zrínyi Ilona és a csenyétei általános iskolában szerveznek ilyen csoportokat. A **Zrínyi Ilona Általános Iskolában a szegregált SNI csoportok szervezése** (1-5 összevont; 6-8 összevont) és átlaglétszáma (40 fő) **nem felel meg a közoktatási törvény előírásainak**, hiszen összevont osztályt szervezni legfeljebb négy egymást követő iskolai évfolyam tanulójaiból lehet, és a maximális létszám 1-4 évfolyam esetén 26 fő; 5-8 évfolyam 30 fő, melyet legfeljebb 20%-al léphetnének túl.

A **szakember állomány biztosítása érdekében** elkezdődött a leghátrányosabb helyzetű kistérségeknek kiírt pályázati lehetőségen belül a **gyógy-pedagógus képzés szervezése**, jelenleg 15 fő nyert felvételt a Győri Egyetem Apáczai Csere János Karára, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakra. Sajnos a pályázat bírálatának húzódása miatt veszélybe kerülhet a képzés beindulása.

Az **encsi két általános iskola összevonása** megtörtént az elmúlt tanévben, így egyetlen olyan település sincs a kistérségben, ahol az intézmények közötti aránykülönbségek vizsgálatát el kellene végezni. A Zrínyi Ilona Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek két tagintézménye van, az egyik Encs városához tartozó településrészen Fügödön, a másik társult településen Csobádon. A városhoz tartozó fügödi településrészen elsősorban a szociálisan hátrányos helyzetű családok élnek, így ebben a tagiskolában valamennyi tanuló halmozottan hátrányos helyzetű.

Párhuzamos osztályok a 2009/2010-es tanévben:

1. Körzeti Általános Iskola Baktakék: 5. évfolyam 2 osztály;
2. Zrínyi Ilona Általános Iskola és AMI Encs: 1. és 3. évfolyamon 5-5 osztály; 2.,4. és 8. évfolyamon 6-6 osztály; 5.,6.és7. évfolyamon 7-7 osztály;
3. ÁMK Gárdonyi Géza Általános Iskola Forró: 3. évfolyamon és 5-8 évfolyamokon 2-2 osztály;
4. Körzeti Általános Iskola Hernádvécse: 6. évfolyamon 2 osztály;
5. Kölcsey F. Általános Iskola Novajidrány 6. évfolyamon 2 osztály;
6. Körzeti Általános Iskola Szalaszend 5. évfolyamon 2 osztály;

Az **encsi** Zrínyi Ilona Általános Iskola és AMI-ban a 3.-4. évfolyamok kivételével nem egyenletes a HH és HHH tanulók arányelosztása. Két olyan évfolyam (5. és 6. évf.) van ahol az egyik osztályban 100%-ban vannak halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Szalaszenden a HH gyermekek elosztása arányos, azonban a HHH gyermekek aránya kis mértékben, de meghaladja a 25%-os mértéket.

Fontos, hogy az osztályok szervezésénél nagyobb gondot fordítsanak az egyenletesebb arányok kialakítására.

A vizsgált időszakban kistérségi szinten a tanulók kb. 4%-a ismételt évfolyamot, a forrói általános iskola kivételével minden intézményben az **évfolyamismétlők** aránya az országos átlag fölött van. Különösen magas az arányuk a baktakéki (17,5%), csenyétei (25%) intézményekben, de a szemerei (8,49%) és a novajidrányi (4,71%) is lényegesen meghaladja az országos átlagot. Az évfolyamot ismétlők 78,4%-a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A két év alatt jelentős emelkedés tapasztalható a **magántanulók** számában, hat intézményben van ilyen tanulói státusz. Míg 2008-ban a tanulólétszám 0,73%-a volt ilyen tanulói státuszban, addig a 2009/2010-es tanévben az arányuk 3,14%.

1. Körzeti Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda Baktakék: 19 fő a tanulólétszám 9,79%-a;
2. Körzeti Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda Baktakék Csenyétei Tagintézménye: 4 fő a tanulólétszám 5,88%-a;
3. Zrínyi I. Ált. Isk és AMI Encs: 2 fő a tanulólétszám 0,16%-a;
4. Arany János Általános Iskola Ináncs: 2 fő a tanulólétszám 1,01%-a
5. Kölcsey F. Általános Iskola Novajidrány: 6 fő a tanulólétszám 3,14%-a;
6. Körzeti Általános Iskola Szalaszend: 1 fő a tanulólétszám 0,54%-a.

A legnagyobb arányban a baktakéki általános iskolában van ilyen tanuló, de a csenyétei tagintézményben és az encsi iskolában is magas a számuk. A magántanulók 85,85%-a halmozottan hátrányos helyzetű, további 3% a hátrányos helyzetű tanulók köréből kerül ki.

A 2009/2010-es tanévben öt intézmény –Krasznokvajda, Méra, Garadnai Tagintézmény, Szalaszend, Fulókércsi tagintézmény– kivételével voltak olyan tanulók, akik **hiányzása meghaladta a 250 órát**. A hiányzó tanulók 90,5%-a halmozottan hátrányos helyzetű, 4,2%-a hátrányos helyzetű. Kistérségi szinten is az országos átlag fölötti, 3,01% a hiányzási arány.

A kistérség tanulói a 2009/2010-es tanévben szinte egyenlő arányban választották a három – **gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolaképzés**– képzési típust. Sajnálatos, hogy növekedett azoknak a tanulóknak a száma (7fő), akik nem tanulnak tovább. Ez valószínűleg azt jelenti, hogy az általános iskolából úgy kerülnek ki, hogy tankötelezettségük megszűnik, vagy pedig nem tesznek eleget a törvényi kötelezettségnek.

A kistérségben az elmúlt két év alatt növekedést mutat az érettségit adó képzést választók száma; a HHH tanulók aránya nőtt a szakközépiskolai képzést választók között.

Kompetenciamérés: A legtöbb intézmény mindkét mérési évben **országos átlag alatt** teljesített. A 2009-es évben már több iskola teljesítménye haladta meg az országos átlagot.

Ebben az évben a forrói általános iskola tanulói minden évfolyamon és mindkét területen országos átlag fölött teljesítettek. Őket követik az ináncsi általános iskola tanulói, akik csak a 6. évfolyamon olvasás, szövegértés kompetencia területen teljesítettek országos átlag alatt.

A leggyengébben ebben az évben a novajdrányi általános iskola tanulói teljesítettek, hiszen mindkét évfolyamon és mindkét kompetencia területen a legnagyobb mértékű alulteljesítést ők nyújtották.

Jelenleg az encsi intézmény és tagintézményei kivételével valamennyi intézményben, tagintézményben folytatnak **IPR-s felkészítést a HHH gyermekek részére**; a programban részt vevő iskolák tanulólétszámának **52,7%-a**.

A 2008/2009-es tanévben a **szakkörön résztvevő** tanulók 47%-a HHH tanuló volt, ez az arány kicsivel magasabb, mint az iskolai összlétszámhoz viszonyított arány (45,15%). A Zrínyi Ilona Általános Iskola és AMI-ban azonban a szakkörön részt vevőknek mindössze 7,5%-a HHH tanuló.

A 2009/2010-es tanévben a szakkörön részt vevő **HHH tanulók aránya csökkenést mutat**, hiszen a szakköri foglalkozáson résztvevő tanulóknak 42,4%-a volt HHH tanuló, az encsi Zrínyi iskolában pedig a 4,24%-a volt HHH tanuló.

A **nyári tábor** szervező intézmények száma csökkent, de az utóbbi két évben a baktakéki iskola már szervezett nyári tábor, ahol valamennyi táborozó gyermek HHH tanuló volt. A vizsgált időszakban négy (2008-ban), illetve három (2009-ben) intézmény szervezett nyári tábor a gyermekeknek.

A baktakéki és hernádvécsi iskola által szervezett táborban valamennyi tanuló HHH volt, a krasznokvajdai intézmény által szervezett táborban minden tanuló HH volt. Az **encsi** intézmény tanulói közül azonban a HHH arány 3-5% közötti, a HH arány 9-11% közötti.

A táborozás a legtöbb esetben önköltséges, így a HH és HHH tanulók szülei nem tudják a költségeket felvállalni, ezért ezek a tanulók nem jutnak el a táborba.

Az eltelt két év alatt egyik iskola sem vett részt erdei iskolai programban. Továbbra is célként kell kitűzni, hogy keresni kell azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek segítségével minél több gyermek juthat el erdei iskolába, valamint különböző táborokba.

Az Útravaló programba az elmúlt két évben az ináncsi és mérai iskola továbbra sem kapcsolódott be, valamint a szalaszendi iskolából a korábbiakkal ellentétben nem vettek részt. A többi intézményben azonban nőtt a résztvevő tanulók száma, a 2009/2010-es tanévben közel 200 fő vett részt ebben a programban.

Az **Arany János Tehetséggondozó** programba mindössze két iskolából –encsi Zrínyi, Hernádvécse– 2-3 fő vett részt az elmúlt két tanévben.

Tanoda program a kistérség területén az 2009/2010-es tanévben Hernádszentandrászon kezdte meg működését pályázati keretből. Jelenleg folyamatban van egy pályázat Csobád és Méra településeken történő indítására.

Mivel az intézmények szegregációs csoportszervezést nem folytatnak, így a tanulókat **egyformán érinti a szakos hiány**, nincs megkülönböztetés a HH és HHH tanulók hátrányára.

Intézmények kapcsolatai: CKÖ-vel még sok helyen mindig alkalmi, illetve nincs kapcsolat. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakembereivel, a védőnőkkel valamint a kistérséggel legtöbbször rendszeres kapcsolatot jeleztek. Sok intézménynek különböző civil szervezettel van kapcsolata.

Az intézmények 2008-2010 közötti **intézkedései az esélyegyenlőség biztosítására:**

- Teljes körű beóvodázás biztosítása 3 éves kortól, különös tekintettel a HHH gyermekekre.
- Minden csoportban biztosítva legyen a HH és HHH gyermekek kiegyenlített aránya.
- Óvodai és iskolai Integrációs Program bevezetése (az encsi óvoda és általános iskola kivételével minden intézményben megvalósult)
- Cigány kulturális nevelés magyar nyelven (az ináncsi intézmény és a garadnai tagintézmény kivételével minden intézményben folyik ilyen nevelés-oktatás, a többi tanulóval együtt integráltan)
- A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszerek alkalmazása (kompetencia alapú, inkluzív pedagógia, projektoktatás)
- Szociális hátrányok kompenzálása: ingyenes tankönyvellátás, ingyenes étkezés biztosítása, ingyenes beszállítás a környező településekről, ingyenes programok szervezése.
- Lemorzsolódás érdekében tett intézkedések: korrepetálás, felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- Továbbtanulást segítő programok: középiskolai előkészítők szervezése, Útravaló Program

A 2010-es felülvizsgálathoz csak négy –Gibárt, Hernádvécse, Ináncs, Méra– intézményfenntartó adott **finanszírozásra vonatkozó** információt. Így általános következtetéseket nem vonhatunk le; de az állami normatíva csökkenése miatt a fenntartóknak egyre több hozzájárulást kell biztosítani az intézmények működéséhez. Ezt alátámasztja a fenti négy településről érkezett adat is.

Az esélyegyenlőség területére megfogalmazott **célkitűzések** nagyrészt **teljesültek**, megvalósításuk a jövőben is kiemelt feladat kell hogy legyen!!!

Encs, 2010. szeptember 13.

Konyor Judit

ETKT közoktatási szakreferens